

PROF: JOSEP Ma. CASASÚS GURI DEPARTAMENT DE PERIODISME
Títol de Periodista 1968
(Escola de Periodisme de l'Església)
Títol de Periodista 1969
(Escola Oficial de Periodisme).
Llic. en Ciències de la Informació
UAB, 1980.
Dr. en Ciències de la Informació
UAB, 1985.

TREBALLS DE RECERCA O DE SÍNTESI SIGNIFICATIUS

1. *Ideologia y análisis de medios de comunicación*. Dopesa, 1972 (1a ed.) i 1979 (2a ed.). Mitre, 1985 (3a ed., ampliada).
2. *Lliçons de Periodisme en Josep Pla*. Barcelona, Destino, 1986.
3. *El pensament periodístic a Catalunya*. Barcelona, Curial, 1987.

ACTIVITATS PROFESSIONALS SIGNIFICATIVES

1. *Tele/Exprés*. Redactor en cap. 1968-1976.
2. *Catalunya-Exprés*. Redactor en cap. 1977-1979.
3. *La Vanguardia*. Secretari General de la Redacció. 1983-1986.

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA

L'objectiu bàsic d'aquest curs és iniciar les alumnes i els alumnes en la cultura periodística, i en el treball professional vinculat als gèneres informatius, i concretat en el domini de les tècniques modernes de redacció, valoració i selecció de notícies. El mètode didàctic conjumina la formació científica y tècnica en matèria de Periodística amb la formació professional específica en les tasques pròpies de la funció periodística, i dels actes d'informació en particular. El programa teòric abasta les branques periodístiques de l'efemerologia, l'hemerografia, els gèneres periodístics informatius, i la història de la literatura periodística informativa catalana i castellana.

TEMARI

PART I: Fonaments de la informació periodística.

1. *La Redacció Periodística i les seves connexions amb la resta de ciències de la Informació*.
Concepte i àmbit de la Redacció Periodística. Abast del concepte d'informació periodística. Nocions i esquemes simplificats del procés d'informació. Fases del procés d'informació en les quals operen les funcions professionals periodístiques. Camps en els quals es diversifica l'objecte científic de la Redacció Periodística.

2. *Evolució actual dels fenòmens de comunicació de masses i la seva relació amb el Periodisme*.
Les successives etapes de l'evolució històrica del Periodisme. El desplegament dels diferents gèneres redaccionals. La configuració dels diversos models de diari. L'evolució del pensament teòric professional respecte al significat de la funció periodística. L'activitat periodística en el marc actual de conformació de la informació com a sector quaternari de l'economia, i d'accelerat progrés tecnològic i de canvi social.
3. *Les fonts convencionals d'informació (I)*.
Definició i descripció de l'agència informativa. Evolució històrica de l'agència informativa. Les diverses menes d'agència informativa. Les agències informatives mundials. Les grans agències informatives espanyoles.
4. *Les fonts convencionals d'informació (II)*.
Fase del procés d'informació en el qual operen les agències informatives. Els mètodes de treball professional a les agències informatives. Els diversos tipus de servei que presten les agències informatives. Les relacions de les agències informatives amb els mitjans de comunicació. Tractament dispensat en les redaccions dels mitjans de comunicació als serveis subministrats per les agències informatives.
5. *Les fonts convencionals d'informació (III)*.
Definició i descripció dels gabinets d'informació. Evolució històrica dels gabinets d'informació. Les diverses variants de gabinets d'informació. Els mètodes de treball professional en els gabinets d'informació. Les diverses classes de servei que presten. Les relacions dels gabinets d'informació amb els mitjans de comunicació. Tractament dispensat en les redaccions dels mitjans de comunicació als serveis subministrats pels gabinets d'informació. Els portaveus i els agents. Agregats o assessors de premsa i comunicació com a fonts convencionals d'informació: definició de les seves funcions i serveis.

PART II: La funció professional periodística.

6. *El periodisme en els mitjans de comunicació (I)*.
Característiques generals i particulars de la funció professional periodística. La responsabilitat social del periodista. La necessitat de formació científica i acadèmica en el professional. Els conceptes d'objectivitat, honradesa i veracitat: condicionaments objectius i subjectius. Trets característics de la tradició professional periodística a Catalunya i a Espanya.
7. *El periodisme en els mitjans de comunicació (II)*.
Els mecanismes pràctics de l'exercici professional. Condicions específiques del treball a les diverses menes de Redacció. Funcions professionals periodístiques en la premsa diària i en els periòdics en general. Funcions professionals periodístiques en la ràdio. Funcions professionals periodístiques en els altres mitjans àudio-visuals. Funcions professionals periodístiques relacionades amb els nous mitjans de comunicació. Funcions professionals periodístiques en les fonts convencionals d'informació. Estudi especial dels mètodes de treball de l'informador de primer grau en els diversos mitjans i fonts.

8. *Preceptiva Redaccional Periodística (I)*. La funció de la Preceptiva Redaccional Periodística. Antecedents històrics de la Preceptiva Redaccional Periodística. Principis generals de la Preceptiva Periodística moderna: a) la llegibilitat i la comprensibilitat dels missatges periodístics; b) els conceptes de concisió i claredat. Trets generals diferencials del llenguatge periodístic. Els codis de la comunicació periodística.
9. *Preceptiva Redaccional Periodística (II)*. Les modalitats estilístiques com a fonament dels gèneres periodístics. Modalitats estilístiques de les formes d'expressió informativa. Modalitats estilístiques de les formes d'expressió de les idees. Modalitats estilístiques de les formes d'expressió d'amenitats i de serveis.
10. *Preceptiva Redaccional Periodística (III)*. Criteris de classificació, ordenació i articulació de les unitats redaccionals periodístiques. Els gèneres periodístics: concepte, orígens i evolució històrica. La funció didàctica i científica dels gèneres dins la Redacció Periodística. Els gèneres periodístics en la premsa diària: criteris de classificació. Els gèneres periodístics en la premsa diària: trets diferencials.
11. *Introducció general als Gèneres Periodístics*. Els grans grups de gèneres redaccionals periodístics en funció de les modalitats estilístiques utilitzades en cada unitat redaccional. Els gèneres periodístics d'opinió: definició, concepte i variants generals. Els gèneres periodístics interpretatius: definició, concepte i variants generals. Els nous gèneres periodístics vinculats als progressos tècnics professionals i a les noves tecnologies de la informació.
12. *Gèneres Periodístics Informatius*. Característiques i funcions dels gèneres periodístics informatius. Tipologia dels gèneres periodístics informatius. El tractament professional dels gèneres periodístics informatius en les Redaccions de mitjans de comunicació i de fonts convencionals d'informació. L'estil propi de la redacció de gèneres informatius. Regles pràctiques generals de l'estil informatiu.

PART III: Teoria general de la notícia.

13. *Nocions d'Efemerologia (I)*. Concepte i definició de l'Efemerologia. Estudi de l'esdeveniment des de la perspectiva comunicativa. Tipologia dels esdeveniments. Característiques de l'esdeveniment d'interès periodístic. Els diversos elements de l'estructura de l'esdeveniment d'interès periodístic.
14. *Nocions d'Efemerologia (II)*. El procés teòric de desenvolupament informatiu d'un esdeveniment d'interès periodístic. La relació de causalitat en els esdeveniments socials actius. Tipus específics d'esdeveniment d'interès periodístic. Referència especial al succés o fet divers com a esdeveniment específic del sistema de comunicació de masses. L'anàlisi efemerològica des de la perspectiva professional periodística.

15. *Normes de valoració i selecció de notícies (I)*. Criteris generals i criteris especials en la valoració de notícies. Elements determinants de caràcter general en la valoració i selecció de notícies. Factors de proximitat física i de proximitat moral en la determinació de la valor d'una notícia respecte als lectors. Criteris de selecció i de valoració de notícies derivats del model de diari. Criteris contingents en la valoració i selecció de notícies.
16. *Normes de valoració i selecció de notícies (II)*. Sistemes de valoració addicional determinant comuns a tots els models de diari. Les diverses fases del procés de selecció i valoració de les notícies en les Redaccions de les fonts convencionals i dels mitjans de comunicació. Operacions de selecció i de valoració en les Redaccions. Els efectes de l'articulació en Seccions en els mecanismes de selecció i valoració de notícies. La influència del tractament del disseny gràfic i de la compaginació en la selecció i valoració de notícies. Referència especial a l'elaboració de la primera plana en els diaris.
17. *El procés de semantització periodística (I)*. Definició i concepte de la semantització de fets i esdeveniments. Les operacions combinatòries i les operacions selectives. Els protocols de transformació. Universos comunicacionals i sistemes d'articulació en els mitjans de comunicació de masses. Les diverses fases teòriques i pràctiques de manipulació i de transformació dels fets i dels esdeveniments durant el procés de semantització.
18. *El procés de semantització periodística (II)*. El fenomen del rumor com a alteració específica de les propietats del missatge periodístic. Evolució de les recerques i experimentacions sobre el rumor. Estudis sobre la naturalesa de l'alteració del missatge en el procés de difusió: les lleis d'Allport i Postman. La teoria de la regressivitat i la identificació de determinats elements de naturalesa ideològica durant el procés de propagació del rumor. Referència a d'altres fenòmens aliens a les exigències constants del procés de semantització que poden intervenir en la producció de la notícia.
19. *Concepte de la notícia*. Definició de notícia. Etimologia de notícia. Elements per a la valoració del contingut de la notícia. La notícia i el gènere periodístic informatiu. Recursos per al tractament literari de la notícia: la descripció i la narració.
20. *La notícia com a text literari: la informació*. Les aportacions de la teoria dels esdeveniments en la configuració de la notícia com a gènere informatiu. Les estructures interna i externa del text de la notícia. L'ordenació dels elements de contingut i dels períodes formals en la Retòrica clàssica i en la Periodística actual. Repercussions de la tecnologia més recent en l'estructura del text de la notícia. Tècniques de realització de la notícia com a gènere periodístic.
21. *Estructura interna de la notícia*. Components i factors bàsics del contingut de la notícia. L'ordenació interna dels escrits en la Retòrica clàssica. La regla anglosaxona de les 6 W's. Les relacions de la regla mnemotècnica

de les 6 W's amb els universos semàntics del procés de semantització. Descripció i aprofundiment crític i analític en els diversos elements que integren la regla de les 6 W's.

22. *Morfologia de la notícia (I)*.

Els elements de l'estructura morfològica de les unitats redaccionals en la premsa. Les parts en les quals es divideixen cadascun dels elements de l'estructura morfològica de les unitats redaccionals en la premsa. El nucli morfològic de la notícia. Evolució històrica dels elements i parts de l'estructura morfològica de les unitats redaccionals en la premsa. Funcions que aconsegueixen els actuals elements i parts de l'estructura morfològica de les unitats redaccionals en la premsa.

23. *Morfologia de la notícia (II)*.

Les fórmules clàssiques per a l'exposició de fets per escrit. L'evolució històrica de les fórmules de desplegament del text de la notícia. La llei de l'interès decreixent. Les diverses variants de diagrama de piràmide invertida o piràmide informativa. Raons tècniques i professionals que justifiquen l'aplicació d'aquestes fórmules expositives en la pràctica informativa.

24. *Morfologia de la notícia (III)*.

Definició de "lead". Diferències entre "lead" i "entradeta". Estructura del "lead". Tipologia del "lead". Consideracions estilístiques respecte al "lead" i els diversos recursos per a enllaçar amb la resta del text de la notícia.

25. *Morfologia de la notícia (IV)*.

Diverses solucions per al desplegament del cos de la notícia. Recursos estilístics per a mantenir la continuïtat i la coherència en la successió dels paràgrafs. El ritme intern i la cadència en l'ordenació del relat informatiu i, en general, de la prosa periodística. La compatibilització de les exigències de concisió i claredat en el relat informatiu amb el manteniment d'una prosa amena, elegant i atractiva. Regles tècniques per a rescriure el text informatiu.

26. *Morfologia de la notícia (V)*.

Concepte de titulació, i funcions de la titulació en els gèneres informatius. Evolució històrica de la titulació. L'estructura del títol. Regles per a la preparació de titulars en el periodisme actual. Menes de titulars.

27. *Morfologia de la notícia (VI)*.

Les il·lustracions en la informació actual. Classes d'il·lustració. Les diverses funcions de la fotografia, dels gravats i dels gràfics. Evolució històrica de la utilització de les il·lustracions en la informació. La configuració d'un nou concepte de la informació gràfica a partir dels progressos de les tècniques de l'infografisme.

28. *El tractament del text informatiu*.

Normes d'identificació tècnica: la línia de crèdit. L'atribució i la identificació. Aspectes de pràctica professional i criteris deontològics vinculats a l'atribució i a la identificació. Maneres de materialització del text i del títol de les notícies. Elements de tecnologia per a la substanciació, transmissió i composició de notícies en els mitjans impresos.

29. *Tipologia de les notícies com a gènere (I)*.

Alternatives no excloents per a la classificació de les notícies periodístiques. Classificació d'acord amb la naturalesa efemèro-lògica. Classificació d'acord amb el caràcter del contingut. Classificació d'acord amb la identitat de la font. Classificació d'acord amb el grau de la font.

30. *Tipologia de les notícies com a gènere (II)*.

Classificació d'acord amb els elements d'estructura. Classificació d'acord amb la funció informativa. Classificació d'acord amb l'esquema redaccional. Classificació d'acord amb les sèries informatives dominants. Esquemes teòrics de diversos tipus específics de notícia.

31. *Mètodes professionals d'obtenció de notícies (I)*.

Les diverses menes de recursos professionals, personals i de fonts pròpies. Recursos passius. Recursos actius. Recursos personals. Referència especial a la recerca, la documentació i les entrevistes tècniques.

32. *Mètodes professionals d'obtenció de notícies (II)*.

Tipologia de les fonts d'informació. Fonts genèriques i convencionals d'informació. Fonts específiques i eventuais d'informació. La prova del contrast de fonts per a la verificació del fet. Elaboració del text de la notícia a partir dels resultats de tots els recursos i fonts.

PART IV: Principis d'hemerografia general.

33. *Introducció a l'hemerografia (I)*.

L'anàlisi dels mitjans de comunicació de masses. Les diverses variants d'anàlisi corresponents a cada mitjà de comunicació. Definició de l'hemerografia. Les diverses branques de l'hemerografia. Classificació dels mitjans impresos de comunicació en funció del concepte de periodicitat.

34. *Introducció a l'hemerografia (II)*.

Actes i funcions professionals vinculats a l'anàlisi i a la crítica sistemàtiques i integrals del diari. Les aportacions universitàries alemanyes a l'estudi del diari. Les fórmules d'anàlisi de contingut experimentades per l'escola nord-americana. Jacques Kayser i els fonaments de l'hemerografia. Les noves tendències de l'anàlisi hemerogràfica.

35. *Teoria del diari (I)*.

Definició i descripció del diari. Les quatre característiques del diari com a fenomen social. Classificació dels diaris. Evolució històrica del diari. Els efectes de les noves tecnologies en la transformació del diari.

36. *Teoria del diari (II)*.

Tipus de diari: diaris de model genuí i diaris de model híbrid. El diari informatiu-interpretatiu. El diari popular-sensacionalista. El diari d'opinió. El diari sensacionalista-informatiu. El diari d'opinió-informatiu.

37. *Elements d'hemerografia funcional*.

Pla previsional per al llançament o transformació del model. Estudis i anàlisis prèvies a l'aplicació del pla: a) anàlisis de

Malgrat que es plantegi des d'aquesta perspectiva, la fórmula de classe magistral-pràctica és, però, insuficient per a la formació adequada d'aquells alumnes particularment motivats per la matèria específica o interessats especialment a ampliar aspectes concrets de la disciplina. Per a atendre a aquestes necessitats el professor coordina voluntàriament un Seminari d'Estudis Periodístics Catalans, (reconegut pel departament de Periodisme, amb la col·laboració del Col·legi de Periodistes de Catalunya, i de la Societat Catalana de Comunicació), i planifica un programa complementari integrat per conferències, visites i cursos monogràfics.

L'entrevista personal del professor amb cada estudiant és un element fonamental dins el marc d'una acció educativa que sigui alhora exigent, activa, dinàmica, vigorosa i renovadora. En el transcurs d'aquests diàlegs individuals celebrats durant el curs es tracten qüestions vinculades amb l'assignatura, i el professor supervisa els treballs de redacció realitzats com a complement de les pràctiques, i atén les consultes de l'estudiant sobre els estudis a la Facultat, l'orientació de la carrera individual, les sortides professionals, i l'ampliació d'informació sobre bibliografia especialitzada.

CODI : 1008 - ESTRUCTURA DE LA INFORMACIÓ PERIODÍSTICA

PROF.: LLUÍS ALBERT CHILLÓN I ASENSIO DEPARTAMENT DE PERIODISME
Llic. en CC. de la Informació,
UAB, 1983.

TREBALLS DE RECERCA O DE SÍNTESI SIGNIFICATIUS

- 1.- BERNAL, Sebastià i CHILLÓN, Lluís Albert: *Periodismo informativo de creación*. Barcelona, Mitre, 1985.

ACTIVITATS PROFESSIONALS SIGNIFICATIVES

- 1.- Guionista del programa "Les portes de Catalunya", de RTVE-Sant Cugat.
- 2.- Col·laborador d'*El viejo topo*, 1982; d'*El mon*, 1982; i de *Punt Diari*, 1987.
- 3.- Redactor de la secció de Cultura d'*El Noticiero Universal*, 1982; i redactor-editor de "L'informatiu migdia" de *Ràdio Avui-Cadena 13*, 1984.

OBJECTIU DE L'ASSIGNATURA

Els objectius de l'assignatura Estructura de la Informació Periodística són els següents:

a) Que els estudiants aprenguin a confeccionar i escriure informacions i, en general, textos periodístics en les seves diverses modalitats.

b) Que es familiaritzin amb els procediments vigents d'elaboració de la premsa periòdica -especialment en la seva vessant diària- i que, alhora, siguin capaços d'entendre críticament l'activitat periodística.

c) Que, en un pla més conceptual, coneguin les teories més recents sobre la funció de la premsa escrita i, en general, dels mitjans de comunicació de masses.

TEMARI

1. Periodisme escrit i comunicació de masses.

1.1 Informació i comunicació.

1.2 La informació en les societats industrials avançades. 1.2.1 La indústria de la cultura i la indústria informativa. La informació, mercaderia ideològica i instrument de poder. 1.2.2 Informació hegemònica i informació crítica-popular. Antonio Gramsci i el periodisme integral.

1.3 La informació i els *mass-media*: diferències estructurals, formals i funcionals. 1.3.1 Agències de notícies. 1.3.2 Televisió. 1.3.3 Ràdio. 1.3.4 Premsa escrita. 1.3.5 Altres mitjans: cinema, vídeo, còmics, etc. 1.3.6 Els nous mitjans: La influència creixent de la telemàtica.

1.4 Especificitat del periodisme escrit: crítica, reflexió i interpretació. L'avenir de la premsa escrita.

1.5 El temps com a condicionant de la tasca informativa.

1.6 Hegemonia dels models i dels usos anglosaxons sobre la premsa occidental. 1.6.1 Els dogmes i mites de la premsa dominant d'inspiració anglosaxona: objectivitat, neutralitat, independència, apoliticisme, imparcialitat.

1.7 Objectivitat i subjectivitat. Veracitat, versemblança i veritat. Deontologia professional. 1.7.1 Dues tesis contraposades: la premsa com a mirall *versus* la premsa com a constructora de la realitat. 1.7.2 Condicionaments que obren sobre el periodista. 1.7.3 Censura explícita i tàcita. Autocensura. 1.7.4 Opinió i interpretació.

2. La recerca de les notícies.

2.1 Concepte de notícia. Definicions. 2.1.1 Criteris de definició de l'interès informatiu. Notícies dures i toves. 2.1.2 L'audiència de les notícies: audiència previsible, lector-model, auditori simbòlic. Com els diaris postulen els seus lectors. 2.1.3 Hi ha *feed-back* a la premsa escrita?

2.2 L'obtenció de les notícies. 2.2.1 Fonts informatives.

2.2.2 Informacions de primera, segona o tercera mà. 2.2.3 Identificació i atribució. Anàlisi i interpretació de la informació. Verificació i contrast. 2.2.4 Informació d'origen institucional.

2.2.5 Informació d'agències.

3. La construcció de les notícies.

3.1 La notícia, mercaderia ideològica. Producció industrial de les notícies.

3.2 *Reporting, writing, editing*.

3.3 Notícia i informació.

3.4 Composició de la informació: llei de l'interès decreixent i piràmide invertida. 3.4.1 Titulació: títols, avant-títols i subtítols. 3.4.2 Les cinc o sis W's. Origen i funció. *Topoi*.

3.4.3 El lid: definició i tipus. 3.4.4 El pont, coll o *tie-in*.

3.4.5 El cos. Informació substantiva i secundària. Síntesi i jerarquització. 3.4.6 El paràgraf partit. 3.4.7 Cites directes i indirectes. *Ladillos*. Transicions, paraules-clau, termes enfasats.

3.4.8 Com es presenta la informació: correcció i lliurament dels originals.

3.5 Tipus d'informació: d'esdeveniment, d'acció, de cites. Cronològica, múltiple, espacial, etc.

4. Anatomia del diari.

4.1 Periodicitat: diaris, setmanaris, altres periodicitats.

4.2 Models de diari: informatiu-interpretatiu, popular-sensacionalista, d'opinió. Models híbrids i models atípics. 4.2.1 Diaris d'influència dominant. 4.2.2 Diaris d'informació especialitzada.

4.3 Teoria dels gèneres periodístics. 4.3.1 Gèneres informatius.

4.3.2 Gèneres d'opinió i gèneres interpretatius: editorial, article, columna, glosa, comentari, crítiques. 4.3.3 Dominants de gènere. 4.3.4 Sincretisme i hibridació dels gèneres. 4.3.5 Una proposta alternativa de classificació dels textos periodístics: descriptius, narratius, argumentatius.

4.4 Les seccions. 4.4.1 El criteri geogràfic. 4.4.2 El criteri temàtic.

4.5 Format i grafisme: paginació, concepció visual, capçaleres, titulars, disseny, il·lustracions.

5. Nous periodismes.

5.1 Periodisme informatiu de creació i periodisme "literari".

5.2 Antecedents i actualitat del periodisme informatiu de creació. 5.2.1 El *New Journalism* estatunidenc i la novel·la de no ficció. 5.2.2 Alguns mestres d'abans: Daniel Defoe, Alessandro Manzoni, John Reed, John Dos Passos, George Orwell, Ernest Hemingway. 5.2.3 La tradició del periodisme "literari" en castellà i català: Mariano José de Larra, Azorín, González Ruano, Mesonero Romanos, Julio Camba, Gómez de la Serna, Corpus Barga, Eugeni d'Ors, Josep Pla, Ortega y Gasset, Gazieli, Joan Fuster, etc. 5.2.4 Tres casos singulars: Oriana Fallaci, Günter Wallraff, Gabriel García Márquez. 5.2.5 El *nou periodisme espanyol*: Maruja Torres, Rosa Montero, Manuel Vicent, Francisco Umbral, Manuel Vázquez Montalbán, Ricardo Cid Cañaverall, Víctor Márquez Reviriego, José Miguel Ullán, Cándido, Julio César Iglesias.

BIBLIOGRAFIA ESPECÍFICA

AGNES, Yves et alii: *Lire le journal*. París, Editions F.P. Lobies, 1979.

BERNAL, Sebastià i CHILLÓN, Lluís Albert: *Periodismo informativo de creación*. Barcelona, Mitre, 1985.

CASASÚS, Josep Ma. i ROIG, Xavier: *La premsa actual. Introducció als models de diari*. Barcelona, Edicions 62, 1981.

FONTCUBERTA, Mar: *Estructura de la noticia periodística*. Barcelona, Mitre, 1981.

GÓMEZ MOMPART, Josep Lluís: *Los titulares en prensa*. Barcelona, Mitre, 1982.

KAYSER, Jacques: *El diario francés*. Barcelona, Mitre, 1986.

MARTÍNEZ ALBERTOS, José Luis: *Curso general de redacción*. Barcelona, Mitre, 1983.
SECANELLA, Petra María: *El lid, fórmula inicial de la noticia*. Barcelona, Mitre, 1980, 2a ed., 1981.
TUCHMAN, Gaye: *La producción de la noticia*. Barcelona, Gustavo Gili, 1984.
WARREN, Carl W.: *Géneros periodísticos informativos*. Barcelona, Mitre, 1979.

COMPLEMENTÀRIA

ACOSTA MONTORO, José: *Periodismo y literatura*. Madrid, Guadarrama, 1980.
AGENCIA EFE: *Manual de estilo*. Madrid, Castalia, 1978.
BUSTAMANTE, Enrique: *Los amos de la información en España*. Madrid, Akal, 1982.
DE MIGUEL, Amando: *La perversion del lenguaje*. Madrid, Espasa Calpe, 1986.
EL PAIS: *Libro de Estilo*. Madrid, PRISA, 1980.
ENZENSBERGER, Hans Magnum: *Elementos para una teoría de los medios de comunicación*. Barcelona, Anagrama, 1977.
GRAMSCI, Antonio: *Periodismo*, cap. V en *Cultura y literatura*. Barcelona, Península, 1977.
JOHNSON, Michael L.: *El nuevo periodismo*. Buenos Aires, Troquel, 1975.
LA VANGUARDIA: *Libro de redacción*. Barcelona, La Vanguardia-TISA, 1986.
LARRA, Mariano José de: *Artículos*. Barcelona, Planeta, 1982.
LÓPEZ DE ZUAZO ALGAR, Antonio: *Diccionario del periodismo*. Madrid, Pirámide, 1977.
SCANLON, Paul (ed.): *El nuevo periodismo en Rolling Stones*. Barcelona, Anagrama, 1980.
VÁZQUEZ MONTALBÁN, Manuel: *Historia y comunicación social*. Madrid, Alianza, 1985.
VÁZQUEZ MONTALBÁN, Manuel: *Informe sobre la información*. Barcelona, Fontanella, 1971.
WALLRAFF, Gunter: *Cap de turc*. Barcelona, Anagrama, 1987.
WALLRAFF, Gunter: *El periodista indeseable*. Barcelona, Anagrama, 1979.
WOLFE, Tom: *El nuevo periodismo*. Barcelona, Anagrama, 1986.
WOLFE, Tom: *Los años de desmadre: crónicas de los 70*. Barcelona, Anagrama, 1979.

AVALUACIÓ

El caire eminentment pràctic de l'assignatura exclou un plantejament convencional de les classes basat en lliçons magistrals i en exàmens periòdics de dubtosa utilitat pedagògica. Un aprofitament òptim del curs serà possible en la mesura que els estudiants hi participin activament i crítica. No es tracta, doncs, de memoritzar per després repetir, sinó d'aprendre creativament.

Malgrat que els estudiants tenen dret a ser examinats a final de curs, el professor proposa un sistema d'avaluació continuada al qual podran acollir-se tots aquells qui segueixin amb regularitat l'assignatura. Aquest sistema es regirà per les següents proves:

- exercicis pràctics setmanals, fets a classe o bé a casa.
- un exercici puntuable cada mes, aproximadament, fins a completar la xifra de sis al cap del curs.
- tres treballs trimestrals, també puntuables.
- cinc recensions.

Els alumnes acollits a aquest procediment que demostrin una competència suficient aprovaran el curs. Els qui no satisfacin els requisits mínims podran presentar-se a l'examen final de juny.